

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 04.12.1997
COM(97) 583 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ,
ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

**ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ**

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΤΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΜΥΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ανάγκη υλοποίησης στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα συνοδεύει τις βιομηχανικές μεταβολές που συντελούνται στις ευρωπαϊκές βιομηχανίες οι οποίες συνδέονται με τον τομέα της άμυνας καθίσταται όλο και περισσότερο επιτακτική. Η βιομηχανική και τεχνολογική βάση της άμυνας είναι ταυτόχρονα πολύτιμη από την άποψη της οικονομικής ανάπτυξης και απαραίτητη όσον αφορά το δυναμικό των εξοπλισμών. Παρά την προειδοποίηση και την έκκληση για ανάληψη δράσης που διατύπωσε η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της, τον Ιανουάριο του 1996, σχετικά με την αμυντική βιομηχανία, η κατάσταση επιδεινώθηκε έκτοτε. Μεταξύ των ετών 1993 και 1995, η απασχόληση στον εν λόγω τομέα μειώθηκε κατά 13%. Το 1995, η αξία των εισαγωγών αμυντικών προϊόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τις ΗΠΑ ήταν εξαπλάσια της αντίστοιχης αξίας των εξαγωγών της, ενώ το 1990 ήταν πενταπλάσια και το 1985 τετραπλάσια. Το 1996, χρειάστηκαν οκτώ ευρωπαϊκές επιχειρήσεις τον αμυντικού τομέα για να επιτύχουν επίπεδο πωλήσεων ίσο με 60 δισεκατομμύρια δολάρια, ενώ οι τρεις μεγαλύτερες αμερικανικές επιχειρήσεις πραγματοποίησαν πωλήσεις ύψους 90 δισεκατομμυρίων. Η τάση αυτή είναι ακόμη περισσότερο ανησυχητική, δεδομένου ότι διακυβεύει τους πολιτικούς στόχους που τέθηκαν επισήμως στη συνθήκη του Μάαστριχτ, στον τομέα της "προοδευτικής πλαισίωσης κοινής αμυντικής πολιτικής". Η ουσιαστική ευθύνη στον τομέα της αναδιάρθρωσης της αμυντικής βιομηχανίας ανήκει στα κράτη. Η συνεργασία τους στο πλαίσιο της Ένωσης είναι, ωστόσο, σημαντική και οι πρωτοβουλίες της Επιτροπής αποσκοπούν στη διευκόλυνση της ανάπτυξης μιας τέτοιας συνεργασίας.

Είναι σκόπιμο να συσταθεί ενιαία ευρωπαϊκή αγορά για τα αμυντικά προϊόντα, χρησιμοποιώντας κατά συνδυασμένο τρόπο το σύνολο των μέσων που διαθέτει η Ένωση: νομοθετικά ή μη νομοθετικά μέσα, κοινοτικά μέσα ή μέσα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας. Για την υλοποίηση αυτής της στρατηγικής, η Επιτροπή συστήνει σφαιρική προσέγγιση:

- Σχέδιο κοινής θέσης σχετικό με την κατάρτιση ευρωπαϊκής πολιτικής εξοπλισμών. Η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο να εγκρίνει την κοινή θέση ΚΕΙΠΙΑ που προτείνει προκειμένου να ανοίξει τη συζήτηση για τα σημαντικά θέματα που άπτονται αυτής της πολιτικής και να προωθήσει τη δέσμευση των κρατών μελών για την εφαρμογή της. Οι συγκεκριμένοι τομείς που καλύπτονται από αυτή την πρόταση είναι οι ενδοκοινοτικές μεταφορές, οι δημόσιες συμβάσεις και το κοινό τελωνειακό καθεστώς.
- Σχέδιο δράσης για τις βιομηχανίες που συνδέονται με τον τομέα της άμυνας. Το σχέδιο που υπεβλήθη από την Επιτροπή περιγράφει τους τομείς στους οποίους απαιτείται η άμεση παρέμβαση της ΕΕ. Η Επιτροπή πρόκειται να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για τη λειτουργική κατάρτιση των μέτρων που περιγράφονται περιληπτικά στο σχέδιο.

Η ταχύτητα και η σπουδαιότητα των συντελούμενων αλλαγών επιβάλλουν την ανάληψη συγκεκριμένης δράσης από την Ένωση, εντός του 1998.

1. ΠΛΑΙΣΙΟ

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, η ευρωπαϊκή βιομηχανία που συνδέεται με τον τομέα της άμυνας υπόκειται σε διαδικασία αναδιάρθρωσης, η οποία υπαγορεύεται, κυρίως από το νέο πλαίσιο ασφαλείας και διεθνούς ανταγωνισμού. Η διαδικασία αυτή συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, απώλειες θέσεων εργασίας και μείωση της παραγωγικής ικανότητας. Το εθνικό πλαίσιο δεν επιτρέπει, πλέον, ένα ικανοποιητικό επίπεδο αναδιάρθρωσης. Το ευρωπαϊκό πλαίσιο είναι εφεξής αναγκαίο για την παροχή κατάλληλων λύσεων. Ωστόσο, το πλαίσιο αυτό δεν έχει ακόμη εξελιχθεί σε πηγή ρυθμιστικών κανόνων για την αγορά αμυντικών προϊόντων. Ομοίως, η προοδευτική χάραξη ευρωπαϊκής πολιτικής άμυνας αποτελεί κεκτημένο στόχο, αν και τα πρώτα

βήματα προς την κατεύθυνση της κοινής άμυνας δεν οδήγησαν στον προσδιορισμό συγκεκριμένων ευρωπαϊκών αναγκών στον τομέα του αμυντικού εξοπλισμού.

Λόγω του χαρακτήρα του εν λόγω τομέα, η ουσιαστική ευθύνη όσον αφορά τη διαδικασία αναδιάρθρωσης ανήκει στα κράτη μέλη. Ωστόσο, φαίνεται ότι η συνεργασία μεταξύ των κρατών είναι απαραίτητη για την επιτυχή έκβαση της διαδικασίας. Οι πρωτοβουλίες της Επιτροπής αποσκοπούν στη διευκόλυνση της ανάπτυξης μιας τέτοιας συνεργασίας.

Η διαδικασία αναδιάρθρωσης και παγίωσης της βιομηχανίας που συνδέεται με την άμυνα, η οποία πρέπει να υλοποιηθεί σε ευρωπαϊκή κλίμακα, δεν είναι δυνατόν να αναπτυχθεί δίχως την εξάλειψη των εμποδίων στις αγορές και την ύπαρξη σαφούς και σταθερού πολιτικό-θεσμικού πλαισίου αναφοράς. Η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να αναλάβει τις αναγκαίες δράσεις για την υλοποίηση του ρυθμιστικού αυτού πλαισίου. Ο επείγων χαρακτήρας των συγκεκριμένων δράσεων ενισχύεται από το γεγονός ότι ο σημαντικότερος ανταγωνιστής, ήτοι η βιομηχανία των Ηνωμένων Πολιτειών, έχει επιτύχει υψηλότερο επίπεδο παγίωσης χάρη στην εμφανή και έμπρακτη υποστήριξη της κυβέρνησης. Η επιτυχία της βιομηχανίας των ΗΠΑ, όσον αφορά τις εξαγωγές στις διεθνείς αγορές, οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο μέγεθος των αμερικανικών επιχειρήσεων και τις ιδιαίτερες σχέσεις με τις δημόσιες αρχές. Η ανακοίνωση για τη βιομηχανία αεροδιαστημικής¹, στην οποία αναλύεται η σημαντική αυτή διαφορά της κατάστασης μεταξύ των δύο πλευρών του Ατλαντικού, υποδεικνύει την αναγκαιότητα δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο και παρέχει κατευθύνσεις που είναι δυνατόν να εφαρμοσθούν, επίσης, σε άλλους τομείς της βιομηχανίας που συνδέεται με την άμυνα.

Η Ένωση αναγνώρισε από το καλοκαίρι του 1995, την αναγκαιότητα υιοθέτησης στρατηγικής στον εν λόγω τομέα, όταν το Συμβούλιο προέβη στη σύσταση Ομάδας Εργασίας για την Ευρωπαϊκή Πολιτική στον τομέα των εξοπλισμών με βασικό καθήκον την πρόταση συγκεκριμένων μέτρων σε τομείς που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία της Ένωσης. Οι συστάσεις αυτές είναι δυνατόν να διατυπωθούν είτε σε κοινοτικό πλαίσιο είτε στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ.

Μετά από δύο και πλέον έτη εργασιών, διαπιστώνεται ότι, ακόμη και αν η εν λόγω ομάδα δεν κατέστη δυνατό να διατυπώσει συστάσεις, σημείωσε σημαντική πρόοδο όσον αφορά τον καθορισμό των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του συγκεκριμένου τομέα και τον προσδιορισμό πρωταρχικών τομέων δράσης.

Η συνθήκη του Άμστερνταμ καθορίζει την πορεία της μελλοντικής ανάπτυξης της πολιτικής στον τομέα των εξοπλισμών. Ειδικότερα, η νέα συνθήκη (αρθρ. I.7.1) ορίζει ότι "η προοδευτική διαμόρφωση κοινής αμυντικής πολιτικής θα υποστηρίζεται, όπως τα κράτη μέλη το κρίνουν πρόσφορο, με τη συνεργασία τους στον τομέα των εξοπλισμών". Η δήλωση σχετικά με τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση, η οποία θα προσαρτηθεί στη συνθήκη του Άμστερνταμ και που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης, την 22α Ιουλίου 1997, προβλέπει τη συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα των εξοπλισμών στο πλαίσιο ορθολογικής οργάνωσης της ευρωπαϊκής αγοράς εξοπλισμών και της σύστασης Ευρωπαϊκού Οργανισμού Εξοπλισμών".

Η επικείμενη σύσταση της Κοινής Οργάνωσης Συνεργασίας στον τομέα των Εξοπλισμών (OCCAR), στο πλαίσιο της ΔΕΕ με σημαντικές αρμοδιότητες στον τομέα της διαχείρισης κοινών προγραμμάτων εξοπλισμών συνιστά ουσιαστικό βήμα στο πλαίσιο της διαδικασίας που οδηγεί στη σύσταση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Εξοπλισμών. Ο οργανισμός αυτός, ο οποίος θα έχει ευρείες αρμοδιότητες αναφορικά με όλα τα θέματα που άπτονται του καθορισμού και της οργάνωσης της ζήτησης αμυντικών προϊόντων θα διευκολύνει την αναδιάρθρωση και τη σταθεροποίηση της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας. Οι πρωτοβουλίες της Επιτροπής εντάσσονται σε αυτή τη διαδικασία, συμβάλλοντας στη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για τη σύσταση μιας τέτοιας οργάνωσης, το ταχύτερο δυνατό. Προκειμένου να εξασφαλισθεί η οικονομική αποτελεσματικότητα, η δημιουργία ευρωπαϊκής αγοράς αμυντικών

¹ COM(97)466.

προϊόντων και η σύσταση του εν λόγω οργανισμού δεν θα πρέπει να θεωρηθούν ως ξεχωριστές διαδικασίες. Οι σχετικοί κανόνες λειτουργίας πρέπει να αναπτυχθούν κατά συμπληρωματικό τρόπο ούτως ώστε να θεσπισθεί ομοιογενές σφαιρικό πλαίσιο. Η σύσταση της OCCAR και η μελλοντική ανάπτυξη του Οργανισμού πρέπει να λαμβάνουν πλήρως υπόψη το κεκτημένο της Ένωσης. Υπό αυτό το πρίσμα και στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής στον τομέα των εξοπλισμών πρέπει να θεσπισθούν αποτελεσματικότεροι δεσμοί μεταξύ των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και της Ομάδας Εξοπλισμών της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης (GAEO).

Ήδη, τον Ιανουάριο του 1996, η Επιτροπή υπέβαλε ανακοίνωση σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία, καθορίζοντας τις γενικές γραμμές δράσης της Ένωσης. Η στρατηγική που καθορίζεται στο παρόν έγγραφο εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το οποίο, τον Ιούνιο του 1997, ενέκρινε αναλυτικό ψήφισμα σχετικό με τις πρωτοβουλίες που πρέπει να αναληφθούν από την Ένωση. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ενέκρινε, επίσης, την ανακοίνωση της Επιτροπής. Η Επιτροπή ανέπτυξε στενούς δεσμούς με την αμυντική βιομηχανία και, μέσω των συνεδριάσεων και των συζητήσεων, κατέστη δυνατό να καθορισθούν οι ουσιαστικότερες βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες δράσεις.

Είναι σκόπιμο να σημειωθεί ότι, από την έγκριση της ανακοίνωσης, τον Ιανουάριο του 1996, η κατάσταση της αμυντικής βιομηχανίας έχει περαιτέρω επιδεινωθεί. Το σήμα κινδύνου το οποίο εξέπεμψε τότε η Επιτροπή, δεν αποτέλεσε το έναυσμα ανάληψης δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σύμφωνα με στοιχεία του BICC (Διεθνές Κέντρο Μετατροπής της Βόννης - Bonn International Center For Concession) για το έτος 1997, η απασχόληση στην αμυντική βιομηχανία της Ένωσης μειώθηκε κατά 13% μεταξύ των ετών 1993 και 1995. Σύμφωνα με τα στοιχεία του "Οργανισμού Ελέγχου Εξοπλισμών και Αφοπλισμού των ΗΠΑ", το 1995, η αξία των αμυντικών προϊόντων που εισήγαγε η Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν εξαπλάσια της αξίας των εξαγομένων αντίστοιχων προϊόντων, ενώ το 1990 ήταν, περίπου πενταπλάσια, και το 1985 τετραπλάσια. Ως αποτέλεσμα της συγχώνευσής τους, οι πωλήσεις των τριών μεγαλύτερων αμερικανικών αμυντικών εταιρειών υπερέβαιναν το 1996, τα 90 δισεκατομμύρια δολάρια, ενώ οι οκτώ μεγαλύτερες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις πραγματοποίησαν συνολικά πωλήσεις ύψους 60 δισεκατομμυρίων ECU. Η διαφορά αυτή πρέπει να ιδωθεί υπό το φως της ύπαρξης ενιαίας εσωτερικής αγοράς για τις αμερικανικές επιχειρήσεις, η οποία είναι σαφώς μεγαλύτερη από το σύνολο των αγορών των κρατών μελών. Από το 1990 και μετά, η αγορά της αμυντικής βιομηχανίας συρρικνώθηκε σημαντικά στα κράτη μέλη ως συνέπεια του τέλους του ψυχρού πολέμου. Οι Ηνωμένες Πολιτείες όπου παρατηρήθηκε παρεμφερής μείωση της ζήτησης για τα προϊόντα της αμυντικής βιομηχανίας, αντέδρασαν στη νέα αυτή κατάσταση με την αναδιάρθρωση της συνδεδεμένης με την άμυνα βιομηχανίας. Η ευρωπαϊκή αγορά είναι ακόμη κατακερματισμένη και το επίπεδο ενδοκοινοτικών συναλλαγών αμυντικού εξοπλισμού είναι ιδιαίτερος χαμηλό σε σύγκριση με τις συνολικές προμήθειες των κρατών μελών.

Η τάση αυτή υποβάθμισης της βιομηχανικής βάσης εμπνέει ακόμη μεγαλύτερη ανησυχία δεδομένου ότι διακυβεύει τους στόχους που τέθηκαν επισήμως από τα κράτη μέλη. Η συνθήκη του Άμστερνταμ, η οποία ολοκληρώθηκε κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Άμστερνταμ, τον Ιούνιο του 1997, και η οποία υπεγράφη στις 2 Οκτωβρίου, προβλέπει για πρώτη φορά ότι "η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας περιλαμβάνει το σύνολο των θεμάτων που αφορούν την ασφάλεια της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της προοδευτικής διαμόρφωσης κοινής αμυντικής πολιτικής ... η οποία ενδέχεται να οδηγήσει σε κοινή άμυνα, εφόσον το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το αποφασίσει" (αρθρ. 1.7, πρώτο εδάφιο).

Προς τούτο, η Ατλαντική Συμμαχία, κατά τη διάρκεια της υπουργικής διάσκεψης, τον Ιούνιο του 1996, και της συνόδου κορυφής της Μαδρίτης, τον Ιούλιο του 1997, υποστηρίζοντας τη δημιουργία, στους κόλπους της, ευρωπαϊκής ταυτότητας ασφαλείας και άμυνας, ανέπτυξε έναν αριθμό προανατολισμών. Ωστόσο, δεν θα ήταν δυνατόν να υπάρξει ευρωπαϊκή πολιτική άμυνας ή ευρωπαϊκή ταυτότητα άμυνας δίχως μια υγιή και ανταγωνιστική ευρωπαϊκή τεχνολογική και βιομηχανική βάση.

3. ΟΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Για την εφαρμογή της στρατηγικής της Ένωσης, η Επιτροπή προτείνει σφαιρική προσέγγιση:

- Σχέδιο κοινής θέσης σχετικά με την κατάρτιση ευρωπαϊκής πολιτικής εξοπλισμού. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο σχέδιο κοινής θέσης δυνάμει του άρθρου 1.2 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η προσφυγή στο μέσο αυτό της ΚΕΠΠΑ δικαιολογείται λαμβανομένων υπόψη των παραμέτρων εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής άμυνας που εμπεριέχονται σε κάθε ενέργεια της Ένωσης στον τομέα των εξοπλισμών. Υπό το φως των προηγούμενων εργασιών του Συμβουλίου, η κοινή θέση που προτείνει η Επιτροπή, θεσπίζει έναν αριθμό αρχών και καθορίζει τους πρωταρχικούς τομείς δράσης. Οι ενδοκοινοτικές μεταφορές, οι δημόσιες προμήθειες και το κοινό τελωνειακό καθεστώς αποτελούν τους βασικούς τομείς που καλύπτονται από τη συγκεκριμένη πρόταση. Οι τομείς αυτοί αποτέλεσαν, ήδη, αντικείμενο των εργασιών του Συμβουλίου όσον αφορά, κυρίως, τους εξοπλισμούς. Επιπλέον, οι τομείς αυτοί έχουν το πλεονέκτημα ότι είναι δυνατόν να στηριχθούν σε ένα σημαντικό κοινοτικό κεκτημένο. Η παρούσα πρόταση κοινής θέσης αναμένεται να συμβάλει στην έναρξη συζητήσεων για τα βασικά θέματα που άπτονται της ευρωπαϊκής πολιτικής εξοπλισμών, εμπλέκοντας άμεσα τους φορείς χάραξης πολιτικής στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, στα κατάλληλα επίπεδα. Συνεπώς, η παρούσα πρόταση αποσκοπεί στην προώθηση της πολιτικής δέσμευσης των κρατιών μελών για την προοδευτική εφαρμογή γνήσιας ευρωπαϊκής πολιτικής εξοπλισμών.
- σχέδιο δράσης για τις συνδεδεμένες με την άμυνα βιομηχανίες. Η Επιτροπή καθόρισε τον κατάλογο των τομέων στους οποίους θεωρεί αναγκαία την ανάληψη δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, προσδιορίζοντας τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν άμεσα προς την κατεύθυνση της δημιουργίας γνήσιας ευρωπαϊκής αγοράς αμυντικών προϊόντων. Τα μέτρα αυτά ενδέχεται είτε να απαιτούν νομοθετικές πράξεις είτε να λαμβάνονται στο πλαίσιο μέσων που ήδη διαθέτει η Επιτροπή. Το σχέδιο δράσης καταρτίστηκε με προορισμό τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, τα κράτη μέλη καθώς επίσης και την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία. Η Επιτροπή πρόκειται να αναλάβει τις δέουσες ενέργειες για τη λεπτομερή περιγραφή των μέτρων που παρουσιάζονται διαγραμματικά στο εν λόγω σχέδιο.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, το Συμβούλιο πρέπει να διατυπώσει άμεσα την άποψη του σχετικά με τη στρατηγική της Ένωσης όσον αφορά τις συνδεδεμένες με την άμυνα βιομηχανίες. Οι προβλεπόμενες δράσεις παρέχουν το πλαίσιο και το πρόγραμμα μελλοντικών πρωτοβουλιών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ταχύτητα και η σημασία των συντελούμενων αλλαγών επιβάλλουν την ανάληψη συγκεκριμένων δράσεων από την Ένωση, εντός του 1998.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο να εγκρίνει την προτεινόμενη κοινή θέση στο έγγραφο που επισυνάπτεται στο παράρτημα I.
- Η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο να λάβει υπό σημείωση το σχέδιο δράσης που επισυνάπτεται στο παράρτημα II. Η Επιτροπή θα προβεί στις απαραίτητες ενέργειες σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στη συνθήκη και σε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες διοικήσεις των κρατών μελών.
- Η Επιτροπή καλεί τις ευρωπαϊκές βιομηχανίες που συνδέονται με τον τομέα της άμυνας και τους άλλους ενδιαφερόμενους φορείς να συμμετάσχουν στην υλοποίηση του σχεδίου δράσης.

**ΣΧΕΔΙΟ ΚΟΙΝΗΣ ΘΕΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΩΝ**

που υιοθετήθηκε βάσει του άρθρου Ι.2 της συνθήκης για την ΕΕ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδίως το άρθρο Ι.2,

Εκτιμώντας:

ότι η διαμόρφωση ευρωπαϊκής πολιτικής εξοπλισμών, βασισμένης στην ύπαρξη ανταγωνιστικής τεχνολογικής και βιομηχανικής βάσης, συνιστά ουσιαστικά προϋπόθεση για την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ταυτότητας όσον αφορά την άμυνα στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας,

ότι η πολιτική δέσμευση υπέρ του σταδιακού καθορισμού αυτής της ταυτότητας, που επιβεβαιώθηκε ακόμη μια φορά από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Άμστερνταμ, της 16ης και 17ης Ιουνίου 1997, πρέπει να λάβει τη μορφή συγκεκριμένων δράσεων, που καλύπτουν, επίσης, τον τομέα των εξοπλισμών.

ότι είναι αναγκαίο να διαφυλαχθεί η βιομηχανική και τεχνολογική βάση στον τομέα της άμυνας και ότι είναι σκόπιμη η προώθηση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας.

ότι η δήλωση της ΔΕΕ σχετικά με τον ρόλο της ΔΕΕ και τις σχέσεις της με την ΕΕ η οποία εξεδόθη την 22α Ιουλίου 1997 και, ειδικότερα, η παράγραφος 7 προβλέπει την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των δύο αυτών οργανισμών, στον συγκεκριμένο τομέα,

ότι οι πολιτικές και τα μέσα δράσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είναι δυνατόν να συμβάλουν ουσιαστικά στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πολιτικής εξοπλισμών.

ότι η ανακοίνωση σχετικά με τις αμυντικές βιομηχανίες του Ιανουαρίου του 1996 και η ανακοίνωση σχετικά με την ευρωπαϊκή βιομηχανία αεροδιαστημικής, του Σεπτεμβρίου 1997, οι οποίες υπογραμμίζουν τον επείγοντα χαρακτήρα της αναδιάρθρωσης αυτών των βιομηχανικών σε ευρωπαϊκή κλίμακα και της προώθησης των συνεργειών μεταξύ του αμυντικού και του μη αμυντικού (πολιτικού) τομέα, δεικνύουν την ανάγκη δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο και, κυρίως, σε κοινοτικό επίπεδο.

ότι η αμυντική βιομηχανία συνιστά σημαντική πηγή απασχόλησης, ιδίως, σε ορισμένες περιοχές,

ότι το Συμβούλιο θεωρεί τις ενδοκοινοτικές μεταφορές και τις δημόσιες προμήθειες ως τομέα προτεραιότητας όσον αφορά τα μέτρα της Ένωσης,

ότι η εισαγωγή άνευ δασμών ορισμένων όπλων και εξοπλισμών των ευρωπαϊκών ενόπλων δυνάμεων είναι συμβατή με τα συμφέροντα της Ένωσης και της Κοινότητας και, ότι, για το σκοπό αυτό είναι αναγκαία η κατάρτιση κοινού καταλόγου υλικών που δύνανται να τύχουν εξαιρέσεων από τους εν λόγω δασμούς.

ότι το Συμβούλιο όρισε, σύμφωνα με το άρθρο 223, παράγραφος 2, κατάλογο προϊόντων στα οποία εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 223, παράγραφος 1β.

ΕΝΕΚΡΙΝΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ:

Άρθρο 1

Κατά την εφαρμογή της παρούσας κοινής θέσης, θα ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες του τομέα των εξοπλισμών, όπως ορίζονται στο συνημμένο έγγραφο.

Άρθρο 2

Το Συμβούλιο θεωρεί ότι η ανάπτυξη αποτελεσματικής ευρωπαϊκής πολιτικής εξοπλισμών προϋποθέτει την εφαρμογή μέσων που αφορούν την ΚΕΠΠΑ και το κοινοτικό πλαίσιο.

Άρθρο 3

Το Συμβούλιο σημειώνει ότι η ευρωπαϊκή πολιτική εξοπλισμών συνδέεται με τις κοινοτικές πολιτικές, ιδίως, τη βιομηχανική, την εμπορική, την τελωνειακή και την περιφερειακή πολιτική, καθώς και την πολιτική ανταγωνισμού, καινοτομιών και έρευνας.

Άρθρο 4

Το Συμβούλιο σημειώνει ότι η Επιτροπή υπέβαλε σχέδιο δράσης για τις βιομηχανίες που συνδέονται με τον τομέα της άμυνας στο οποίο ζητείται η εφαρμογή των διαφόρων κοινοτικών μέσων και ότι θα προβεί στις κατάλληλες ενέργειες προκειμένου να εξασφαλίσει την υλοποίησή του. Το Συμβούλιο δηλώνει την πρόθεσή του να χρησιμοποιήσει το συγκεκριμένο σχέδιο για να αναπτύξει περαιτέρω μια ευρωπαϊκή πολιτική εξοπλισμών.

Άρθρο 5

Κατ'εφαρμογή του άρθρου Μ της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, προβλέπεται η λήψη των ακόλουθων μέτρων, το ταχύτερο δυνατό και σύμφωνα με τις κατάλληλες διαδικασίες:

1. Στον τομέα της κυκλοφορίας αγαθών

- εφαρμογή απλουστευμένου συστήματος που εφαρμόζεται στις ενδοκοινοτικές μεταφορές στο οποίο περιλαμβάνονται εγγυήσεις εξαγωγής και επανεξαγωγής καθώς και μηχανισμοί ελέγχου και εποπτείας,
- αρχές, κανόνες και δεσμευτικοί μηχανισμοί σχετικοί με τη διαφάνεια και τη μη διακριτική μεταχείριση στον τομέα των προμηθειών που βασίζονται στους ισχύοντες κοινοτικούς κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις.

2. Στον τελωνειακό τομέα

Το Συμβούλιο αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταρτίσει πριν από την 31η Δεκεμβρίου 1998, κοινό κατάλογο των υλικών που θα ήταν δυνατόν να τύχουν εξαιρέσεων από το κοινό δασμολόγιο, λαμβανομένων υπόψη των αναγκών των

κρατών μελών στον τομέα της άμυνας και του στόχου της ενθάρρυνσης της ανάπτυξης ευρωπαϊκής πολιτικής εξοπλισμών.

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τον συγκεκριμένο κατάλογο, θα προβεί, ενδεχομένως, στις κατάλληλες προτάσεις για την παροχή εξαιρέσεων βάσει της συνθήκης για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Άρθρο 6

Η παρούσα κοινή θέση θα αναθεωρηθεί 18 μήνες μετά την έγκρισή της.

Άρθρο 7

Η παρούσα κοινή θέση θα τεθεί σε ισχύ την ημέρα της έγκρισής της.

Η παρούσα κοινή θέση δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα.

2. Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η ανάγκη εφαρμογής στρατηγικής της Ένωσης που θα συνοδεύει τις σημαντικές μετατροπές της ευρωπαϊκής βιομηχανίας αποδεικνύεται όλο και περισσότερο επιτακτική. Οι κυριότερες επιχειρήσεις του τομέα καθώς και η ένωση που τις εκπροσωπεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο καλούν τα όργανα της Ένωσης σε δράση. Το τοπίο της ευρωπαϊκής βιομηχανίας που συνδέεται με τον τομέα της άμυνας μεταβάλλεται με ταχύ ρυθμό που δεν φθάνει, ωστόσο, τον ρυθμό μεταβολών της αντίστοιχης αμερικανικής βιομηχανίας. Οι παράγοντες που καθορίζουν τις συγκεκριμένες αλλαγές θα εξακολουθήσουν να υφίστανται. Η ανακοίνωση για την ευρωπαϊκή βιομηχανία αεροδυναμικής² φέρνει στο φως τις αλλαγές που συντελούνται στις Ηνωμένες Πολιτείες και υπογραμμίζει την ανάγκη κινητοποίησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σε κανένα κράτος μέλος, η βιομηχανία αεροδιαστημικής δεν μπορεί από μόνη της να διατηρήσει την αποτελεσματικότητά και την ανταγωνιστικότητά της. Η παγίωση σε ευρωπαϊκή κλίμακα των πολιτικών και στρατιωτικών δράσεων είναι καθοριστικής σημασίας. Η ίδια διαπίστωση ισχύει, επίσης, και για άλλους τομείς της αμυντικής βιομηχανίας. Στους τομείς αυτούς, οι δημόσιες αρχές πρέπει να συνοδεύουν με τις δράσεις τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο τις συγκεκριμένες μετατροπές του βιομηχανικού τομέα. Οι επιχειρήσεις χρειάζονται άμεσα σταθερό και διαφανές πολιτικό και νομοθετικό πλαίσιο αναφοράς.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής, τον Ιανουάριο του 1996³ προκάλεσε ευρεία συζήτηση, βασική απόρροια της οποίας ήταν το ψήφισμα που υιοθέτησε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Μάιο του 1997, το οποίο υποστηρίζει τις βασικές ιδέες της ανακοίνωσης. Οι εργασίες που διεξήχθησαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου και της ομάδας για την "Ευρωπαϊκή Πολιτική Εξοπλισμών" κατέστησαν δυνατή την εξέταση των θέσεων των κρατών μελών και τη συναγωγή ορισμένων σημείων σύγκλισης. Κατ' αρχήν, η Ένωση πρέπει να διατηρήσει τη βιομηχανική και τεχνολογική βάση της αμυντικής της βιομηχανίας. Η βιομηχανική αυτή βάση, η οποία έχει όλο και περισσότερο διττό χαρακτήρα, είναι πολύτιμη από την άποψη της οικονομικής ανάπτυξης και απαραίτητη από την άποψη του δυναμικού εξοπλισμών. Υφίστανται, ως εκ τούτου, λόγοι που άπτονται, αφενός, της βούλησης ανάπτυξης ευρωπαϊκής ταυτότητας άμυνας και, αφετέρου, της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης σε καθοριστικής σημασίας παραγωγικούς τομείς.

Δεύτερον, η Ένωση αντιπροσωπεύει ευνοϊκό πλαίσιο για την ανάληψη δράσης στον συγκεκριμένο τομέα και συμπληρώνει τα εθνικά πλαίσια καθώς και τα πλαίσια των αμυντικών οργανισμών στους οποίους συμμετέχουν τα περισσότερα κράτη μέλη. Το κοινοτικό πλαίσιο απέδειξε την αποτελεσματικότητά του κατά τη διαδικασία ολοκλήρωσης της ευρωπαϊκής αγοράς για τα αγαθά που χρησιμοποιούνται για μη στρατιωτικούς σκοπούς. Τα κοινοτικά μέσα μπορεί, επίσης, να αποδειχθούν χρήσιμα για τα αμυντικά προϊόντα. Για το σκοπό αυτό, η Ένωση πρέπει να χρησιμοποιήσει κατά συνδυασμένο τρόπο, το φάσμα νομοθετικών ή άλλων μέσων του πρώτου ή δεύτερου πυλώνα.

Τέλος, η συνδυασμένη εφαρμογή των διαφόρων μέσων δράσης καθίσταται αναγκαία λόγω του ιδιαίτερου χαρακτήρα της αμυντικής βιομηχανίας. Η τελευταία αυτή είναι, ταυτόχρονα, σημαντικό στοιχείο της παραγωγής και ουσιαστικό μέσο εφαρμογής της εξωτερικής πολιτικής ασφάλειας. Οι δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να λαμβάνουν υπόψη αυτή την ιδιαιτερότητα, κυρίως, μέσω της προσαρμογής των κοινοτικών μέσων.

Εν κατακλείδι, και πριν ακόμη από την ολοκληρωτική θέσπιση του νέου θεσμικού πλαισίου, είναι σημαντικό να αναληφθούν άμεσα δράσεις που είναι απολύτως αναγκαίες για τη διαφύλαξη της βιομηχανικής και τεχνολογικής βάσης του τομέα της άμυνας.

² Υπεβλήθη τον Σεπτέμβριο του 1997

³ COM(96)10: Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία - μια εισήγηση για ανάληψη δράσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Καθορισμός των χαρακτηριστικών του τομέα που συνδέεται με την άμυνα

(Κείμενο που συνέταξε η Ομάδα "Ευρωπαϊκή Πολιτική Εξοπλισμών" και το οποίο εγκρίθηκε από το Coreper στις 10 Δεκεμβρίου 1996)

1. Προκειμένου να καθοριστούν τα χαρακτηριστικά του συνδεδεμένου με την άμυνα τομέα, είναι σκόπιμο να εξετασθούν κατ'αρχήν οι συνθήκες υπό τις οποίες λειτουργεί σήμερα. Ένας αριθμός πολιτικών και οικονομικών παραγόντων έχουν ιδιαίτερες επιπτώσεις στον συγκεκριμένο τομέα. Από πολιτικής απόψεως, το τέλος του ψυχρού πολέμου συνέβαλε στη μεταβολή του διεθνούς πλαισίου εντός του οποίου καταρτίζονται και υλοποιούνται η εξωτερική πολιτική, καθώς και η πολιτική ασφάλειας και άμυνας. Επίσης, άλλος σημαντικός παράγοντας είναι η εξέλιξη της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας της ΕΕ (ΚΕΠΠΑ) που "περιλαμβάνει το σύνολο των θεμάτων που αφορούν την ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της εν καιρώ διαμόρφωσης μιας κοινής αμυντικής πολιτικής, η οποία μπορεί σε δεδομένη στιγμή, να οδηγήσει σε κοινή άμυνα". Η διακυβερνητική διάσκεψη της ΕΕ εξετάζει, επί του παρόντος, τις διατάξεις της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση που αφορούν την ΚΕΠΠΑ. Κατά τη διάρκεια συνεδρίασης που διεξήχθη τον Ιούνιο του 1996 στο Βερολίνο, το Συμβούλιο Υπουργών του NATO αποφάσισε την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ταυτότητας ασφάλειας και άμυνας. Η ΔΕΕ και το NATO ασχολούνται, επί του παρόντος, με την υλοποίηση των αλληλεξαρτούμενων θεμάτων των αποφάσεων που ελήφθησαν στο Βερολίνο.
2. Από οικονομικής απόψεως, η εσωτερική ζήτηση ευρωπαϊκού στρατιωτικού εξοπλισμού ακολουθεί πτωτική τάση από το 1987 και η παγκόσμια αγορά εξοπλισμών μειώθηκε σχεδόν κατά το ήμισυ κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας. Η περιστολή αυτή των εθνικών αμυντικών προϋπολογισμών έχει επιπτώσεις στη διατήρηση ανεξάρτητης βιομηχανικής και τεχνολογικής βάσης στον τομέα της άμυνας. Η απασχόληση στον εν λόγω τομέα μειώθηκε από το 1984 κατά 37% (από 1,6 σε 1 εκατομμύρια απασχολούμενους). Η εξέλιξη αυτή έπληξε κυρίως ορισμένες περιφέρειες και είχε επιπτώσεις στην παραγωγική βάση και στο δυναμικό καινοτομίας του συνόλου της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Η αγορά εξακολουθεί να είναι κατακερματισμένη. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 1982-92, οι ενδοευρωπαϊκές συναλλαγές αντιπροσώπευαν το 3 έως 4% των συνολικών αγορών. Μετά τη δεκαετία του 1980, η έλλειψη ανταγωνισμού και η αδυναμία πλήρους αξιοποίησης των οικονομιών κλίμακος επιδείνωσαν την ανταγωνιστική θέση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, σε σχέση με τις ΗΠΑ. Η ενοποίηση βιομηχανιών που συνδέονται με την άμυνα προχώρησε με ταχύτερο ρυθμό στις ΗΠΑ από ό,τι στην Ευρώπη, ως αποτέλεσμα του μικρότερου βαθμού κατακερματισμού της αμερικανικής αγοράς, του ανεπαρκούς βαθμού εναρμόνισης των ευρωπαϊκών λειτουργικών αναγκών και των διαφόρων επιτακτικών αναγκών στον τομέα της ασφάλειας που κυριαρχούν στην Ευρώπη.
3. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τομέα των εξοπλισμών, τα οποία προσδιορίστηκαν από την ίδρυση της Κοινότητας, συνεκτιμούνται στις διατάξεις του άρθρου 223 της συνθήκης.

4. Η βιομηχανία που συνδέεται με τον τομέα της άμυνας συνιστά βιομηχανία στρατηγικής σημασίας της οποίας τα προϊόντα είναι ουσιώδη για την εθνική άμυνα. Αντίθετα με ό,τι συμβαίνει στους άλλους τομείς, στους οποίους οι οικονομικοί παράγοντες έχουν καθοριστική σημασία, η εθνική πολιτική στον τομέα των εξοπλισμών καθορίζεται, επίσης, σε διαφορετικό βαθμό, από την εξωτερική πολιτική άμυνας. Συνεπώς, παράγοντες πολιτικού και στρατηγικού χαρακτήρα καθώς και θέματα ασφαλείας καθορίζουν τις συνθήκες εκμετάλλευσης της εν λόγω βιομηχανίας και τη ζήτηση για τα προϊόντα της.
5. Το 90% της κοινοτικής παραγωγής αμυντικού εξοπλισμού συγκεντρώνεται σε ορισμένα κράτη μέλη: Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Ιταλία και Σουηδία.
6. Δεδομένου ότι οι κυβερνήσεις συνιστούν τους μοναδικούς πελάτες και, σε ορισμένες περιπτώσεις, τους βασικούς ιδιοκτήτες των στρατιωτικών βιομηχανιών, η αγορά του αμυντικού τομέα διαφέρει από τους περισσότερους άλλους τομείς της οικονομίας. Εξάλλου, οι σχέσεις που διατηρούν οι κυβερνήσεις με τις βιομηχανίες που συνδέονται με τον τομέα της άμυνας διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών, παραδείγματος χάρη, όσον αφορά την έκταση της κρατικής ιδιοκτησίας, τη σπουδαιότητα χρηματοδότησης του τομέα έρευνας και ανάπτυξης κλπ. Ο ρόλος που διαδραματίζουν οι κυβερνήσεις καθορίζει ένα μεγάλο αριθμό χαρακτηριστικών του συγκεκριμένου τομέα και επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τον τρόπο οργάνωσης και αναδιάρθρωσής τους. Επίσης, η ίδια η βιομηχανία έχει ιδιαίτερο ρόλο και αρμοδιότητες.

Όσον αφορά τον ρόλο των κυβερνήσεων, είναι σκόπιμο να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα:

- Κατ' αρχήν, η παραγωγή και το εμπόριο των εξοπλισμών υπόκεινται σε κυβερνητικές άδειες.
- Δεύτερον, δεδομένου ότι οι κυβερνήσεις συνιστούν τους μοναδικούς πελάτες, είναι αυτές που καθορίζουν τις λειτουργικές ανάγκες και τις τεχνικές προδιαγραφές καθώς και τη ζήτηση των προϊόντων της εν λόγω βιομηχανίας.
- Επίσης, είναι αδύνατο να προβλεφθεί με ακρίβεια η μακροπρόθεσμη ζήτηση δεδομένου ότι εξαρτάται από τους ενδεχόμενους κινδύνους απειλής της ασφάλειας που επηρεάζουν την εκτίμηση των αναγκών και τον δημοσιονομικό προγραμματισμό.
- Εξάλλου, η σχέση ποιότητας-τιμής δεν είναι το μοναδικό κριτήριο που καθορίζει την πολιτική προμηθειών. Οι συμφωνίες βιομηχανικής συνεργασίας καθώς και στρατηγικής σημασίας πολιτικοί και οικονομικοί παράγοντες και θέματα ασφαλείας είναι δυνατόν να ασκήσουν, επίσης, επιρροή.
- Τέλος, οι επιτακτικές ανάγκες εθνικής άμυνας προϋποθέτουν την ύπαρξη εγγυήσεων όσον αφορά τις πηγές εφοδιασμού. Η αναγκαία αυτή ασφάλεια εφοδιασμού υπερβαίνει τη συνήθη σχέση πελάτου-προμηθευτή. Τα κράτη μέλη εκτιμούν ότι, σε ορισμένους τομείς, η ύπαρξη ιδίου δυναμικού είναι ουσιαστικής σημασίας για το εθνικό συμφέρον. Ωστόσο, αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει τις κυβερνήσεις να προβαίνουν σε αγορές από προμηθευτές άλλων χωρών.

7. Η μακροχρόνια τεχνολογική αξία του τομέα είναι σημαντική. Ωστόσο, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η διατήρηση των βιομηχανικών και τεχνολογικών ικανοτήτων. Τα αμυντικά προγράμματα είναι δυνατόν να έχουν διάρκεια 20 έως 30 έτη και, μετά τη λήξη αναπτυξιακών προγραμμάτων πολύ μεγάλης διάρκειας, οι εξοπλισμοί δύναται να έχουν διάρκεια ζωής τριάντα και πλέον έτη.
8. Ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των ευαίσθητων αμυντικών πληροφοριών είναι ζωτικής σημασίας για τα εθνικά συμφέροντα. Το γεγονός αυτό μπορεί να επιφέρει εμπόδια τόσο από την άποψη του ανταγωνισμού όσο και των σχέσεων μεταξύ πελατών και προμηθευτών που είναι στενότερες από ό,τι σε άλλους τομείς.
9. Όσον αφορά πολλά από τα προϊόντα του τομέα των εξοπλισμών, το κόστος έρευνας και ανάπτυξης είναι δυσανάλογα υψηλό. Δεδομένου ότι η τεχνολογική πρόοδος είναι αναγκαία για την εθνική άμυνα, η τήρηση υψηλών προδιαγραφών είναι υποχρεωτική. Ωστόσο, η αποδοτικότητα των κρατικών επενδύσεων είναι αβέβαιη. Η μαζική παραγωγή που θα μπορούσε να αντισταθμίσει το υψηλό κόστος E&A είναι σπάνια σε σχέση με τη μη αμυντική (πολιτική) βιομηχανία. Η υποχρέωση τήρησης της εμπιστευτικότητας είναι δυνατόν να αποτελέσει εμπόδιο για την ευρεία διάδοση της τεχνολογικής προόδου καθώς και την άντληση οικονομικών οφελών. Απαιτούνται πάντα ειδικά προϊόντα, των οποίων η παραγωγή ενδέχεται να μην είναι επικερδής. Αρκετά προγράμματα έχουν περιορισμένο πεδίο εφαρμογής και, μερικές φορές, οι ομάδες E&TA, δεν μπορούν να επιβιώσουν με αποκλειστικά εμπορικά μέσα κατά τη διάρκεια των περιόδων που μεσολαβούν μεταξύ των προγραμμάτων. Δεν είναι σκόπιμο να περιμένει κανείς από τους εμπορικούς οργανισμούς που δρουν βάσει των δυνάμεων της αγοράς να συγκεντρώσουν τις αναγκαίες επενδύσεις στην έρευνα και ανάπτυξη. Συνεπώς, η παροχή κρατικών ενισχύσεων ενδέχεται να αποδειχθεί αναγκαία.
10. Ορισμένες τεχνολογίες που συνδέονται με την έρευνα είναι δυνατόν να έχουν στρατιωτικές και μη στρατιωτικές εφαρμογές. Υφίστανται, ωστόσο, αυξημένες συνέργιες μεταξύ των πολιτικών και αμυντικών τεχνολογιών σε ορισμένους τομείς και, ενδέχεται, τα χαρακτηριστικά των αποκλειστικά στρατιωτικών προγραμμάτων που περιγράφηκαν ανωτέρω να μην εφαρμόζονται σε όλους τους τομείς που συνδέονται με την άμυνα ή στην παραγωγή διπλής χρήσης.
11. Οι εξαγωγές του εν λόγω τομέα υπόκεινται σε κυβερνητικές άδειες. Οι πολιτικές των κρατών μελών στον τομέα των εξαγωγών εξοπλισμών, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών των σχετικών με τον έλεγχο των εξαγωγών, διαφέρουν. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε κοινά κριτήρια τα οποία πρέπει να εφαρμόζονται στις εξαγωγές οπλισμών.

Συμπεράσματα και συστάσεις

12. Συνήχθη το συμπέρασμα ότι η ανάλυση των ίδιων χαρακτηριστικών του τομέα που συνδέεται με την αμυντική βιομηχανία αποτελεί χρήσιμη συμβολή στη διεξαγόμενη εξέταση των σημείων της ημερήσιας διάταξης της ad hoc ομάδας εργασίας για την ευρωπαϊκή πολιτική εξοπλισμών και θα ληφθεί υπόψη, εφόσον χρειασθεί, μεταξύ άλλων κατά τη διάρκεια των εκτενών συζητήσεων σχετικά με "την απλούστευση των ελέγχων που διέπουν τις ενδοκοινοτικές μεταφορές εξοπλισμών και άλλων προϊόντων που συνδέονται με την αμυντική βιομηχανία" και "την πολιτική αγορών". Συνιστάται στην ad hoc ομάδα εργασίας να διατηρήσει, στην ημερήσια διάταξή της, όπως προβλέπεται και στην εντολή που της εδόθη, το σημείο σχετικά με τον "καθορισμό των ίδιων χαρακτηριστικών του τομέα που συνδέεται με την άμυνα" με την προοπτική της επανεξέτασης της ανάλυσής του υπό το φως των μελλοντικών εξελίξεων.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

/ Παρ II

Σχέδιο δράσης για βιομηχανίες του αμυντικού κλάδου

Σχέδιο Δράσης για βιομηχανίες του αμυντικού κλάδου

I.	Εισαγωγή	1
II.	Αναδιάρθρωση της αμυντικής βιομηχανίας	1
III.	Η Τεχνολογική και Βιομηχανική βάση της Άμυνας στην Ευρώπη	2
IV.	Στόχοι του Σχεδίου Δράσης	2
V.	Δράσεις	2
	V.1 Απλούστευση της ενδοκοινοτικής διακίνησης	2
	V.2 Καθεστώς Ευρωπαϊκής Επιχείρησης	3
	V.3 Κρατικές Προμήθειες	3
	V.4 ΕΤΑ (Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη)	4
	V.5 Τυποποίηση	5
	V.6 Τελωνειακοί δασμοί	5
	V.7 Καινοτομία, μεταφορά τεχνολογίας και ΜΜΕ	6
	V.8 Πολιτική ανταγωνισμού	6
	V.9 Εξαγωγές	7
	V.10 Διαρθρωτικά ταμεία	8
	V.11 Φορολογικά	9
	V.12 Αρχές πρόσβασης στην αγορά	9
	V.13 Προδιαγραφή επιδόσεων	10
	V.14 Διεύρυνση	10
VI.	Χρονοδιάγραμμα	10

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με τη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και με τη νέα Συνθήκη του Άμστερνταμ προσφέρεται ένα πλαίσιο δράσης στον κλάδο των βιομηχανιών που σχετίζονται με την Άμυνα, όπου επιζητείται η μεθόδευση στενότερης συνεργασίας μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης. Για τη συνεργασία αυτή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι σε θέση να προσφέρει την αρμοδιότητα και την πείρα της για την ενίσχυση της νέας αυτής σχέσης.

Η απαιτούμενη επείγουσα αναδιάρθρωση των αμυντικών βιομηχανιών στην Ευρώπη, που ακόμα παρουσιάζουν έντονα εθνικά χαρακτηριστικά, πρέπει να προσδώσει σε αυτές αλλά και στην αγορά μια ισχυρή ευρωπαϊκή διάσταση, το ίδιο δε και στους τομείς της ζήτησης και του εφοδιασμού.

Σε ό,τι αφορά τη ζήτηση ο ρόλος των Κρατών μελών, της ΔΕΕ και άλλων πολυεθνικών οργανισμών είναι ιδιαίτερα βαρυσήμαντος σε τομείς όπως η εναρμόνιση σε χρόνο και αντικείμενα των επιχειρησιακών κριτηρίων και η σύσταση μιας Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Οπλισμών που θα αναλάβει την εκτέλεση προγραμμάτων ευρωπαϊκών διαστάσεων.

Σχετικά με τη ζήτηση τώρα, διεξήχθησαν σύντομες συζητήσεις, τους τελευταίους μήνες, μεταξύ Επιτροπής και βιομηχανίας για την έγκυρη διερεύνηση των απαιτήσεων της βιομηχανίας ώστε να τεθούν οι βάσεις για μια ισχυρή, ολοκληρωμένη και ανταγωνιστική Ευρωπαϊκή Τεχνολογική και Βιομηχανική Βάση της Άμυνας.

Το παρόν Σχέδιο Δράσης λαμβάνει υπόψη τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η βιομηχανία και τα οποία εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα εφαρμοσθεί δε σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του κεφαλαίου VI.

Ορισμένες από τις εν λόγω δράσεις είχαν επίσης μεθοδευτεί βάσει της Κοινής Θέσης του άρθρου J.2 της Κοινής και Εξωτερικής Πολιτικής Ασφαλείας (CFSP).

II. ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΜΥΝΤΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Για να αντιμετωπισθεί η φθίνουσα ζήτηση και ο αυξανόμενος ανταγωνισμός, ξεκίνησαν προσπάθειες αναδιάρθρωσης της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας. Μέχρι πρόσφατα οι προσπάθειες αυτές καταβάλλονταν κυρίως σε εθνικό επίπεδο, αλλά τώρα διαφαίνεται πειστική η ανάγκη να συνεχισθεί αυτό το έργο σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Πρέπει να δοθεί η δυνατότητα στην ευρωπαϊκή βιομηχανία να φέρει σε πέρας τις κατάλληλες διαδικασίες αναδιάρθρωσης, να συνεργασθεί με άλλες ή να συγχωνεύσει ορισμένες δραστηριότητες όπου αυτές εμφανίζονται ως πανομοιότυπες ή συμπληρωματικές, τελικά δε να βελτιώσει την ανταγωνιστική της θέση. Ενώ η βιομηχανία θα εκτελεί αυτό το έργο, τα Κράτη μέλη και οι ευρωπαϊκοί θεσμοί και οργανισμοί θα εργάζονται με σκοπό την κατάρτιση του ενδεδειγμένου πλαισίου που θα επιτρέψει τη σωστή λειτουργία μιας ευρωπαϊκής αγοράς αμυντικού εξοπλισμού. Κατά την οικοδόμηση αυτού του πλαισίου θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η θέση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας στον παγκόσμιο στίβο.

III. Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΒΑΣΗ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Η τεχνολογική και βιομηχανική βάση της άμυνας, δηλ. η τεχνογνωσία, οι εγκαταστάσεις Ε και Α, το ειδικευμένο εργαζόμενο δυναμικό, οι κατασκευαστικές μονάδες, το μάρκετινγκ και οι εξαγωγικές δυνάμεις, αποτελούν ζωτικό στρατηγικό στοιχείο για την Ευρώπη και επιβάλλεται κατά συνέπεια να προστατευθούν και να υποστηριχθούν. Ιδού ορισμένοι σοβαροί λόγοι σχετικά :

- αποτελούν προϋπόθεση για μια αυθεντική Ευρωπαϊκή Ταυτότητα Ασφαλείας και Άμυνας
- προβάλλουν την ανάγκη προστασίας και ανάπτυξης μιας σημαντικής τεχνολογικής και βιομηχανικής βάσης που ενδιαφέρει έντονα τόσο τον στρατιωτικό όσο και τον μη στρατιωτικό τομέα
- συνιστούν σημαντικό παράγοντα για την απασχόληση, ιδίως σε ορισμένες ειδικά περιοχές της Ευρώπης και για πολυάριθμες ΜΜΕ.

Η κατάσταση όπως παρουσιάζεται σήμερα, με τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις κατακερματισμένες σε πάρα πολλές και μικρές μονάδες, δεν μπορεί να συνεχισθεί όπως έχει. Οι συνέπειες αυτής της κατάστασης αντικατοπτρίζονται λόγω χάρη :

- στη δαπανηρή έρευνα και ανάπτυξη συναφών τεχνολογιών και συστημάτων από εθνικές επιχειρήσεις
- σε πολύ περιορισμένες αριθμητικά παρτίδες προϊόντων και συνεπώς ισχνές οικονομίες κλίμακας.

IV. ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

Κύριος στόχος του Σχεδίου Δράσης είναι επομένως η διαμόρφωση των απαραίτητων προϋποθέσεων για:

- την αναβάθμιση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας
- την προάσπιση της Αμυντικής Τεχνολογικής και Βιομηχανικής Βάσης
- τη συμβολή στην ενσωμάτωση της Αμυντικής Τεχνολογικής και Βιομηχανικής Βάσης της Ευρώπης στη γενικότερη οικονομία ώστε να αποφευχθούν οι διπλές εργασίες μεταξύ στρατιωτικού και μη στρατιωτικού κλάδου
- τη δημιουργία των απαραίτητων προϋποθέσεων για μια Ευρωπαϊκή Ταυτότητα Ασφαλείας και Άμυνας.

V. ΔΡΑΣΕΙΣ

Στο κεφάλαιο VI παρατίθεται χρονοδιάγραμμα των προτεινομένων παρακάτω δράσεων. Το χρονοδιάγραμμα δείχνει ότι η Επιτροπή θα εργασθεί παράλληλα με δράσεις βραχυπρόθεσμης εφαρμογής και με δράσεις μεσοπρόθεσμης προοπτικής.

V.1 Απλούστευση της ενδοκοινοτικής διακίνησης

Οι εθνικές διαδικασίες αναφορικά με τις ενδοκοινοτικές διακινήσεις προϊόντων που χρησιμοποιούνται στην άμυνα, είναι επαχθείς και χρονοβόρες. Η εξαπλούστευση των διαδικασιών αυτών θα τονώσει την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας, θα προσδώσει ευελιξία στις διοικητικές διατυπώσεις και θα μειώσει το σχετικό κόστος.

Μία τέτοια απλούστευση των διαδικασιών δεν μπορεί να ελπίζεται χωρίς τη σθεναρή δέσμευση των Κρατών μελών. Επιβάλλεται δε ακόμη και οικοδόμηση μηχανισμών εμπιστοσύνης μεταξύ Κρατών μελών. Η Επιτροπή λοιπόν θα προτείνει την εγκατάσταση ενός απλοποιημένου συστήματος αδειών που θα εφαρμόζεται κατά τη διακίνηση προϊόντων σχετικών με την άμυνα, μέσα στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Το σύστημα αυτό θα περιλαμβάνει εγγυήσεις εξαγωγών και επανεξαγωγών καθώς και μηχανισμούς ελέγχου και παρακολούθησης.

V.2 Καθεστώς Ευρωπαϊκής Επιδείξεως

Η σύσταση ενός Καθεστώτος Ευρωπαϊκών Επιχειρήσεων που θα συμβάλλει στην ίδρυση και διαχείριση επιχειρήσεων ευρωπαϊκού προφίλ, θα διευκολύνει σημαντικά την απαραίτητη αναδιάρθρωση της βιομηχανίας. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να καταβάλλει προσπάθειες για τη δημιουργία του ενδεδειγμένου νομικού πλαισίου.

Η συνταχθείσα από την Ομάδα Davignon έκθεση, για το Καθεστώς Ευρωπαϊκών Επιχειρήσεων ανοίγει νέες προοπτικές πολιτικής συμφωνίας για τη συμμετοχή υπαλλήλων στη SE (Societas Europae), τους επόμενους μήνες. Αν μπορέσει να ξεπεραστεί το εμπόδιο αυτό θα ανοίξει ο δρόμος για την έγκριση του Καθεστώτος ως ενός εκ των μέτρων που προβλέπονται στο Σχέδιο Δράσεως της Ενιαίας Αγοράς, όπως συμφωνήθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο Άμστερνταμ. Είναι επομένως σημαντικό να επιτευχθεί μια ευνοϊκή απόφαση του Συμβουλίου για το θέμα αυτό, το ταχύτερο δυνατό.

V.3 Κρατικές προμήθειες

Το συγκεκριμένο κανονιστικό σύστημα που θα ισχύει για τις προμήθειες αμυντικού υλικού θα επηρεάζει ουσιαστικά τον τρόπο με τον οποίο θα εμπεδωθεί μια ανταγωνιστική Αμυντική Τεχνολογική και Βιομηχανική Βάση.

Στο πλαίσιο αυτό θα υπάρχει πρόβλεψη για ανταγωνισμό στους διαγωνισμούς, όπου αυτό είναι δυνατό.

Έτσι θα υπάρξει ενισχυμένη προστασία και ανάπτυξη των βασικών βιομηχανικών δυνάμεων και τεχνολογιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Επιπροσθέτως, με τους κανόνες αυτούς θα εξασφαλίζεται η ασφάλεια του αναγκαίου εφοδιασμού, ενώ εκ παραλλήλου θα επιτυγχάνεται βαθμιαία η εξάλειψη της υπερπαραγωγής.

Για τον σκοπό αυτόν, και για να επιτευχθεί ευρεία υποστήριξη σχετικά, πρέπει να εκπονηθεί η κατάλληλη δέσμη αρχών, κανόνων και μηχανισμών που θα εφαρμόζονται στις προμήθειες του αμυντικού κλάδου. Για να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες του κλάδου άμυνας, και ιδιαίτερα η ανάγκη εμπιστευτικότητας και ασφαλείας των προμηθειών, θα πρέπει να προβλεφθεί το δέον επίπεδο ευελιξίας.

Τα υλικά του αμυντικού κλάδου μπορούν να υποδιαιρεθούν σε τρεις κατηγορίες :

- Προϊόντα κατασκευασμένα για τον στρατό αλλά μη καλυπτόμενα από το άρθρο 223 ΕΚ ούτε από το άρθρο 2 της οδηγίας 93/36 (μυστικές αγορές, προστασία ζωτικών συμφερόντων, εθνική ασφάλεια, κλπ). Δεδομένου ότι τα υλικά αυτά υπόκεινται ήδη στους Κοινοτικούς κανόνες περί κρατικών προμηθειών, η Επιτροπή θα διευκρινίσει κατά τον καταλληλότερο τρόπο, τις προϋποθέσεις εφαρμογής τους.
- Υλικά προοριζόμενα για τις ένοπλες δυνάμεις και για στρατιωτική χρήση αλλά μη θεωρούμενα ως υψηλής ευαισθησίας αμυντικά υλικά. Η Επιτροπή μπορεί να επεξεργασθεί ένα ελαστικό πλαίσιο κανόνων το οποίο θα τηρεί τις αρχές της διαφάνειας και της αποφυγής διακρίσεων, που ήδη διέπουν την ισχύουσα Κοινοτική νομοθεσία περί κρατικών προμηθειών.

- Υψηλής ευαισθησίας υλικά που και αυτά καλύπτονται από το άρθρο 223 ΕΚ. Τα υλικά αυτά μπορεί να εξαιρεθούν των προαναφερομένων κανόνων αν το επιτάσσει η ασφάλεια ή η προστασία ζωτικών εθνικών συμφερόντων. Πρέπει να προβλεφθεί εδώ κάποιος μηχανισμός ενημέρωσης ώστε να εξασφαλίζεται κάποιος βαθμός ελέγχου και διαφάνειας.

V.4 ΕΤΑ (Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη)

Το ύψος των δαπανών για την έρευνα και την ανάπτυξη σε σχέση προς τον κύκλο εργασιών είναι γενικά πολύ υψηλότερο στον στρατιωτικό από ό'τι στον μη στρατιωτικό τομέα. Η τεχνολογία παίζει έναν πολύ σημαντικό ρόλο για την ανταγωνιστικότητα αυτών των βιομηχανιών.

Η αύξουσα ολοκλήρωση των ερευνητικών δραστηριοτήτων στρατιωτικού και πολιτικού τομέα μέσα στις επιχειρήσεις είναι ήδη γεγονός στις Ηνωμένες Πολιτείες, ιδιαίτερα δε στις οιοική αμυντικές βιομηχανίες, όπως της αεροναυπηγικής και του διαστήματος. Η Επιτροπή για παράδειγμα υπογράμμισε το φαινόμενο αυτό στη μελέτη της σχετικά με τη συγχώνευση των βιομηχανιών Boeing και Mc Donnell Douglas.

Πρέπει επομένως οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και τα Κράτη μέλη να βγάλουν τα συμπεράσματά τους από τις εξελίξεις αυτές, σε ό'τι αφορά την αναδιάρθρωση των βιομηχανιών τους, την εκπαίδευση των ερευνητικών τους ομάδων και τις επιπτώσεις ορισμένων στρατιωτικών προμηθειών επί των μη στρατιωτικών τεχνολογικών τους δυνατοτήτων.

Το Κοινοτικό Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Έρευνα και την Τεχνολογική Ανάπτυξη⁴ απευθύνεται στον μη στρατιωτικό τομέα μόνο. Μερικά από τα καλυπτόμενα θέματα (π.χ. υλικά, τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας-ICT) εμπεριέχουν χαρακτηριστικά συνθέτου φύσεως : η ανάπτυξη των τεχνολογιών αυτών θα συμβάλλει στη βελτίωση της αμυντικής τεχνολογικής βάσης και της ανταγωνιστικότητας της εν λόγω βιομηχανίας.

Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι θα πρέπει να ενισχυθεί η συμπληρωματικότητα μεταξύ εθνικών και ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων, ώστε να αποφεύγονται κατά το δυνατόν οι άσκοπες επαναλήψεις προσπάθειών.

V.5 Τυποποίηση

Η δημιουργία μιας ευρωπαϊκής αγοράς αμυντικού εξοπλισμού και η εμπέδωση της ευρωπαϊκής βιομηχανικής βάσης της άμυνας συνεπάγονται τον εξορθολογισμό των προδιαγραφών που χρησιμοποιούνται σε συνήθη βάση από τα υπουργεία άμυνας των Κρατών μελών.

Με την εντονότερη προσφυγή σε τεχνολογίες διττής φύσεως στον στρατιωτικό τομέα, η σημερινή τάση είναι να χρησιμοποιούνται όσο το δυνατόν περισσότερες προδιαγραφές του πολιτικού, μη στρατιωτικού τομέα

Πρέπει να μελετηθεί σοβαρά η προσπάθεια που καταβάλλεται στις Ηνωμένες Πολιτείες σήμερα για την αντικατάσταση των στρατιωτικών προδιαγραφών από μη στρατιωτικές προδιαγραφές, ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος για την ευρωπαϊκή βιομηχανία να βρεθεί σε μειονεκτική θέση σχετικά.

⁴ Η Επιτροπή θέσπισε στις 9 Απριλίου 1997 την πρότασή της για το πέμπτο Πρόγραμμα Πλαίσιο (COM (97)142).

Η Επιτροπή, επιθυμώντας να ενθαρρύνει τη χρήση διεθνών βιομηχανικών προδιαγραφών, προτείνει να αξιοποιηθεί η συγκεντρωθείσα εμπειρία από την Κοινότητα στον τομέα της τυποποίησης.

Κατά συνέπεια η Επιτροπή θα επιδιώξει την ανάληψη των παρακάτω δράσεων :

- να κληθούν οι ενδιαφερόμενοι βιομηχανικοί παράγοντες να καταρτίσουν από κοινού κάποιο πρόγραμμα εργασίας για την εκπόνηση ενός συγκροτημένου συστήματος προδιαγραφών για προγράμματα αμυντικού υλικού.
- να διερευνηθούν μέθοδοι και μηχανισμοί για τη δρομολόγηση ενός συστήματος τακτικής ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ NATO και ευρωπαϊκών οργανισμών τυποποίησης, έτσι ώστε να περιορίζεται όσο γίνεται περισσότερο ο κίνδυνος διπλών εργασιών, στο μέλλον.
- να υποστηριχθούν σε κοινοτικό επίπεδο οι αρμόδιοι οργανισμοί τυποποίησης που δέχονται να εργασθούν επί του προκειμένου. Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα ειδικά χαρακτηριστικά των έμπλεκόμενων βιομηχανικών κλάδων (αεροναυπηγική, διάστημα, ηλεκτρονική, μηχανολογία..) και στη διάσταση "άμυνα" των εξεταζομένων ζητημάτων.

V.6 Τελωνειακοί δασμοί

Το κοινό δασμολόγιο για εισαγόμενα προϊόντα αποτελεί βασική αρχή της Τελωνειακής Ένωσης και της Ενιαίας Αγοράς.

Το άρθρο 28 της Συνθήκης είναι επομένως η μόνη παραδεκτή νομική βάση για την έγκριση ειδικών παρεκκλίσεων. Έτσι η ύπαρξη διαφορετικών εθνικών προσεγγίσεων σε ό,τι αφορά δασμολογικές ρυθμίσεις σε εισαγωγές στρατιωτικού υλικού ή υλικού διττής φύσεως προκαλεί άνιση μεταχείριση των ενδιαφερομένων. ι Κατά συνέπεια πρέπει να καταρτισθούν κοινοί κανόνες για δασμολογικές ρυθμίσεις που χρειάζονται για τέτοιο υλικό.

Επομένως :

- Πρέπει να αναληφθούν νομοθετικές πρωτοβουλίες για τον εναρμονισμό των δασμολογικών ρυθμίσεων ώστε να εξασφαλίζεται η ίση μεταχείριση των ενδιαφερομένων σε όλη την Κοινότητα
- Η πρόταση της Επιτροπής του 1988, για προσωρινή αναστολή των εισαγωγικών τελών ορισμένων όπλων και στρατιωτικού υλικού, πρέπει να αναθεωρηθεί και να θεσπισθεί

V.7 Καινοτομία, μεταφορά τεχνολογίας και MME

Στην Πράσινη Βίβλο για την Καινοτομία, της Επιτροπής, Δεκέμβριος 1995, αναγνωρίζεται η σημασία των αμυντικών τεχνολογιών για μη στρατιωτικούς σκοπούς. Γενικές πολιτικές για να ενθαρρυνθεί η μεταφορά τεχνολογίας θα διευκολύνουν την αξιοποίηση των αμυντικών τεχνολογιών από τη μη στρατιωτική βιομηχανία όπου και περιλαμβάνονται επίσης οι MME λόγω των σχετικών ενδιαφερόντων τους και του ρόλου τους.

Στα πλαίσια αυτά η Επιτροπή θα στηρίξει τις πρωτοβουλίες που αποβλέπουν στη διάδοση των εννοιών, των τεχνολογιών και της ορθής πρακτικής.

Ειδικότερα η Επιτροπή θα συνεχίσει να στηρίζει τις εξής δραστηριότητες :

- διοργάνωση κοινών εκδηλώσεων κατασκευαστών (π.χ. INTERPRISE) και κατασκευαστών και ερευνητικών ιδρυμάτων
- διοργάνωση κοινών εκδηλώσεων εργοληπτών και κατασκευαστών (π.χ. IBEX)

V.8 Πολιτική ανταγωνισμού

Η δημιουργία κοινοτικής αγοράς για την αμυντική βιομηχανία, που υλοποιείται μέσω κοινών προγραμμάτων, μέσω των αναγκαίων αναδιαρθρώσεων και των ευρωπαϊκών συμμαχιών και με την εφαρμογή κοινών κανόνων για τις κρατικές προμήθειες, επιβάλλει την ανάγκη να ληφθεί ξεχωριστή φροντίδα, στην κοινοτική πολιτική ανταγωνισμού, όταν πρόκειται για ζητήματα αμυντικής βιομηχανίας.

Η διαδικασία αναδιάρθρωσης της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, ιδίως της αμυντικής και άλλων συναφών, προκάλεσε και θα συνεχίσει να προκαλεί αύξηση του αριθμού συγχωνεύσεων και συνεργασιών μεταξύ επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μια τέτοια εξέλιξη πρέπει να θεωρείται ως ικανοποιητική, αφού συμπλέει με τις απαιτήσεις ενός δυναμικού ανταγωνισμού που οδηγεί σε ανάκαμψη της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, ειδικά της αμυντικής, κατά το ότι δεν επιφέρει στρεβλώσεις. Αυτός δε είναι και ο λόγος που η Κοινοτική πολιτική ανταγωνισμού και ο Κοινοτικός Κανονισμός Ελέγχου Συγχωνεύσεων παρέχουν ένα πλήρες πλαίσιο για την ταχεία λήψη αποφάσεων, ώστε να διευκολύνονται οι εν λόγω συγκεντρώσεις και συνεργασίες μεταξύ επιχειρήσεων, χωρίς να παρεμποδίζεται ο υγιής ανταγωνισμός. Επιπλέον, ο κοινοτικός έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων σε όλους τους βιομηχανικούς τομείς, και στον αμυντικό, θα επιτρέψει να εντοπισθούν εκείνες που χρειάζονται για την αναγκαία αναδιάρθρωση - αφού επιταχύνουν την αλλαγή, ενθαρρύνουν την έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία και περιορίζουν τις κοινωνικές συνέπειες της αναδιοργάνωσης- και για την ενδεδειγμένη ασφάλεια του ανεφοδιασμού, και εκείνες οι ενισχύσεις που χορηγούμενες από τα Κράτη μέλη απλώς προστατεύουν τις εθνικές τους επιχειρήσεις, χωρίς βέβαια να συμβάλουν στην τόνωση της γενικότερης ανταγωνιστικότητας του κλάδου.

Θα πρέπει να υπογραμμισθεί εδώ η ιδιαιτερότητα της οιονεί αμυντικής βιομηχανίας κατά την εφαρμογή της Κοινοτικής πολιτικής ανταγωνισμού και ιδίως αναφορικά με το γεωγραφικό πεδίο της αγοράς. Ενώ το πεδίο αυτό διατηρείται περιορισμένο εξαιτίας των κανόνων και των διοικητικών διατυπώσεων που διέπουν τις κρατικές προμήθειες, ο ανταγωνισμός όλο και θα εντείνεται σχετικά με ορισμένα προϊόντα, σε ευρωπαϊκή ή ακόμα και παγκόσμια κλίμακα. Σ' αυτό το πλαίσιο η Επιτροπή θα εξετάσει κατά ποιο τρόπο, οι κυβερνήσεις των τρίτων χωρών που παράγουν οπλισμό, εφαρμόζουν την περί ανταγωνισμού νομοθεσία τους στις δικές τους βιομηχανίες.

V.9 Εξαγωγές

Προϊόντα και τεχνολογίες διττής φύσεως

Το Συμβούλιο υιοθέτησε, τον Δεκέμβριο 1994, ένα κοινό καθεστώς ελέγχων των εξαγωγών διττής φύσεως, μετά από πρόταση της Επιτροπής που βασίζεται σε δύο νομικά εργαλεία, στο άρθρο 113 του Κανονισμού αριθ. 3381/94 και σε μια Κοινή Δράση της Κοινής εξωτερικής πολιτικής και της Πολιτικής ασφαλείας (94/942/CFSP) που συναποτελούν ολοκληρωμένο σύστημα. Το καθεστώς αυτό αντικατοπτρίζει διεθνείς συμφωνίες πρόληψης της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής.

Για τα προϊόντα διττής φύσεως, η βιομηχανία και οι υπηρεσίες καλούνται να επισημαίνουν τις περιπτώσεις όπου αντιμετωπίζουν άνιση μεταχείριση λόγω των ευρωπαϊκών εξαγωγικών ελέγχων, σε σχέση προς τους ελέγχους που επιβάλλουν οι Ηνωμ. Πολιτείες και η Ιαπωνία. Η Επιτροπή θα προσπαθήσει να εξομαλύνει την κατάσταση και να δημιουργήσει υγιείς συνθήκες, όπου χρειάζεται.

Η Επιτροπή θα εκπονήσει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού για τα διττής φύσεως προϊόντα, θα υποβάλλει δε προτάσεις για την ενίσχυση και βελτίωση του σημερινού συστήματος, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου C- 70/94 και C-83/94 ότι τα υλικά διττής φύσεως εμπίπτουν στο πεδίο της κοινής εμπορικής πολιτικής, όπως ορίζεται στο άρθρο 113.

Συμβατικά όπλα

Επιβάλλεται η μεθόδευση όλο και εντονότερων βιομηχανικών συνεργασιών υπό μορφή υπερεθνικών συνεργασιών και συγχωνεύσεων ώστε να γίνει δυνατή η ανάπτυξη μιας δραστήριας βιομηχανικής δομής. Προέχει επομένως να εξαλειφθούν τα εμπόδια που συναντούν οι τέτοιου είδους συμπράξεις, λόγω διαφορετικών εξαγωγικών πολιτικών.

Θα πρέπει να υπομνησθεί σχετικά ότι πολιτικά μέσα ήδη υπάρχουν, κυρίως υπό μορφή 8 κριτηρίων θεσπισθέντων στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια του Λουξεμβούργου (Ιούνιος 1991) και της Λισσαβώνας (Ιούνιος 1992), με τα οποία καθοδηγούνται τα Κράτη μέλη στις ενέργειές τους σχετικά με εξαγωγές όπλων.

Δεδομένων των δυσχερειών για εναρμονισμό των διαφόρων εξαγωγικών πολιτικών, θα ακολουθηθεί μια βαθμιαία προσέγγιση. Πρώτον, η αμοιβαία ενημέρωση στους κόλπους του Συμβουλίου, για την εφαρμογή των 8 κριτηρίων, πρέπει να εντατικοποιηθεί. Δεύτερον, η εκ μέρους των Κρατών μελών θέσπιση στα πλαίσια της ΕΕ ενός κώδικα συμπεριφοράς για τις εξαγωγές όπλων, θέμα το οποίο η επερχόμενη προεδρία του Η.Β. τοποθετεί στις προτεραιότητες της, θα αποτελέσει σημαντική εξέλιξη.

Το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Μαΐου 1997, που υποστήριζε την ανακοίνωση της Επιτροπής, για την αμυντική βιομηχανία καλούσε την Επιτροπή να παρουσιάσει μια Λευκή Βίβλο με θέμα την εξαγωγική πολιτική όπλων. Η Επιτροπή προτίθεται να παρουσιάσει μια τέτοια Λευκή Βίβλο όπου θα διατυπώνει τις δυνατόes εκδοχές προόδου στην κατεύθυνση μιας κοινής πολιτικής εξαγωγών όπλων, με την οποία θα επιτευχθεί η υιοθέτηση ενός αποτελεσματικού κώδικα συμπεριφοράς.

Στο ζήτημα των προγραμμάτων συνεργασίας θα επιδιωχθεί η επίτευξη περαιτέρω προόδου με βάση σχετικές εμπειρίες και κυρίως με βάση την αρχή ότι θα ισχύουν οι κανονισμοί εξαγωγών της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος ο βασικός ανάδοχος ή της χώρας τελικής συναρμολόγησης και φυσικής εξαγωγής των προϊόντων.

V.10 Διαρθρωτικά ταμεία

Στην Ατζέντα 2000, (ΕΕ- Bulletin Supplement 5/97) η Επιτροπή προτείνει την αναμόρφωση των Διαρθρωτικών Ταμείων υπό το φως των νέων χρηματοδοτικών προοπτικών (περίοδος 2000-2006):

Προβλέπονται τρεις στόχοι στο νέο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων. Εκτός του στόχου 1, ο οποίος αφορά την ανάπτυξη και τη διαρθρωτική προσαρμογή των περιοχών που εμφανίζουν καθυστερήσεις, θα καθορισθεί ένας τροποποιημένος στόχος 2 για άλλες περιοχές με διαρθρωτικά προβλήματα. Πρόκειται για περιοχές που υφίστανται οικονομικές μεταλλαγές (στη βιομηχανία ή τις υπηρεσίες), για παρακμάζουσες αγροτικές περιοχές, για περιοχές που μαστίζονται από κρίση και εξαρτώνται από την αλιευτική βιομηχανία ή για προβληματικές αστικές περιοχές. Θα πρέπει να εντοπισθεί περιορισμένος αριθμός σημαντικών περιοχών για να διευκολυνθεί έτσι μια ολοκληρωμένη στρατηγική οικονομικής διαφοροποίησης. Ο στόχος 3 θα έχει σχέση με μια στρατηγική ανθρωπίνων πόρων έξω από τις προαναφερόμενες περιοχές.

Στην Ατζέντα 2000, η Επιτροπή δεν προβλέπει τη συνέχιση ορισμένων ειδικών κοινοτικών πρωτοβουλιών, όπως εκείνης που αναφέρεται στην αναπροσαρμογή των περιοχών που εξαρτώνται από την άμυνα, αφού τέτοιου είδους δράσεις μπορούν ήδη να ενσωματωθούν ως έχουν στα προαναφερόμενα προγράμματα.

Πρέπει να εξετασθούν δεόντως οι ανάγκες διαφοροποίησης και μετατροπής της οιοεινέ αμυντικής βιομηχανίας κατά τη δρομολόγηση των νέων προγραμμάτων της νέας προγραμματικής περιόδου. Τα νέα προγράμματα ενίσχυσης των περιοχών του στόχου 2 πρέπει να επικεντρώνονται στην οικονομική αναπροσαρμογή και διαφοροποίηση, περιλαμβανομένων και των περιοχών που εξαρτώνται πολύ από κάποιον μοναδικό και παρακμάζοντα οικονομικό κλάδο. Για τον λόγο αυτόν θα δοθεί μεγάλη προσοχή στις ΜΜΕ και στις καινοτομίες, στην επαγγελματική επιμόρφωση, στην τοπική ανάπτυξη, στην περιβαλλοντική προστασία και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Σε αυτά τα πλαίσια, η περιφερειακή αναδιάρθρωση που συνδέεται με την αμυντική βιομηχανία μπορεί επίσης να αποτελέσει αντικείμενο δράσεων που αποσκοπούν στην οικονομική και κοινωνική αναπροσαρμογή περιοχών που καλύπτονται από τον στόχο 2. Μια παρόμοια προσέγγιση μπορεί να υιοθετηθεί στις περιοχές του στόχου 1. Επιπλέον ο στόχος 3 θα μπορούσε να βοηθήσει στην προσαρμογή των εργαζομένων στις βιομηχανικές ανακατατάξεις,

V.11 Φορολογικά

Έμμεση φορολογία

Τον Ιούλιο 1996 η Επιτροπή δημοσίευσε το προτεινόμενο της πρόγραμμα για ένα "κοινό σύστημα" ΦΠΑ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΚ), COM 328(96) τελικό. Τα βασικά χαρακτηριστικά του νέου συστήματος θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι :

- Δεν θα γίνεται καμία διάκριση μεταξύ εγχωρίων και ενδοκοινοτικών συναλλαγών
- Όλες οι συναλλαγές θα φορολογούνται στην ΕΚ με βάση την αρχή της καταγωγής, και
- Υπάρχει ανάγκη να καθιερωθεί ένας νέος μηχανισμός ο οποίος θα προσδιορίζει τον τόπο παροχής προϊόντων και υπηρεσιών.
- Πρέπει να απλοποιηθούν τα ποσοστά του ΦΠΑ.

Η Επιτροπή πιστεύει ότι το νέο σύστημα θα ευνοήσει και την αμυντική βιομηχανία και ότι θα εξασφαλισθεί ικανοποιητικότερη εφαρμογή της όγδοης οδηγίας.

Άμεση φορολογία

Με βάση τη νέα της γενική προσέγγιση περί φορολογίας, η Επιτροπή εξέδωσε τον Νοέμβριο του 1997 μια Ανακοίνωση στην οποία θα παρουσιάζεται ένα φορολογικό πακέτο, για το οποίο θα καλέσει τα Κράτη μέλη να προχωρήσουν σε πολιτική συμφωνία. Στο πακέτο αυτό διατυπώνεται το αίτημα προς τα Κράτη μέλη να αναλάβουν πολιτική δέσμευση ότι θα εργασθούν για την έγκαιρη θέσπιση μιας Οδηγίας για την κατάργηση φόρων παρακράτησης επιτοκίου και καταβολής δικαιωμάτων εκμετάλλευσης μεταξύ επιχειρήσεων. Με μια τέτοια οδηγία θα αρθεί ένα σοβαρό εμπόδιο στη διακίνηση κεφαλαίων και τεχνολογίας μεταξύ επιχειρήσεων, αφού οι φόροι παρακράτησης προβάλλουν εμπόδια στις δραστηριότητες των οικονομικών παραγόντων : δηλαδή συνεπάγονται χρονοβόρες διατυπώσεις, σπατάλη χρήματος και ορισμένες φορές καταλήγουν σε διπλές φορολογήσεις.

Η νέα πρόταση οδηγίας της Επιτροπής για τα επιτόκια και τα δικαιώματα εκμετάλλευσης πρέπει να αναμένεται νωρίς το 1998.

V.12 Αρχές πρόσβασης στην αγορά

Με προϋπόθεση την ισόρροπη και αποτελεσματική πρόσβαση στις αγορές, η Κοινότητα πρέπει να επιδιώκει την άρση των φραγμών που δημιουργούν προβλήματα στους ευρωπαίους εξαγωγείς, μεταξύ δε αυτών και τους δασμούς.

Στην περίπτωση των Ην. Πολιτειών (με την οποία η σχέση του εμπορικού ισοζυγίου της ΕΕ είναι 1 προς 6) το ζήτημα μπορεί να ανακινηθεί αν το επιθυμούν οι ευρωπαϊκές και αμερικανικές επιχειρήσεις, στα πλαίσια του Υπερατλαντικού Επιχειρηματικού Διαλόγου ή της Νέας Υπερατλαντικής Ατζέντας (κεφάλαιο της νέας υπερατλαντικής αγοράς).

V.13 Προδιαγραφή Επιδόσεων

Σε ευθυγράμμιση με τη βιομηχανική πολιτική της Επιτροπής για να προωθηθεί η Προδιαγραφή Επιδόσεων ως εργαλείου τόνωσης της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και για την εμπέδωση της ορθής πρακτικής, η Επιτροπή σε διαβούλευση με τη βιομηχανία και άλλους ενδιαφερόμενους κύκλους θα ξεκινήσει μια άσκηση προδιαγραφής επιδόσεων σε ορισμένες, ενδιαφέρουσες από άποψη ανταγωνιστικότητας, επιχειρήσεις της οιοної αμυντικής βιομηχανίας. Σε μια τέτοια άσκηση θα μπορούσε για παράδειγμα να εξετασθούν θέματα ορθής πρακτικής για την αξιοποίηση συνεργιστικών δράσεων ανάμεσα σε τεχνολογίες της πληροφορίας του στρατιωτικού και μη στρατιωτικού τομέα, ορθής πρακτικής για τη εξομίσωση προδιαγραφών των δύο αυτών τομέων ή ακόμα και για την πραγματοποίηση πολυμερών δράσεων.

V.14 Διεύρυνση

Η Επιτροπή θα δρομολογήσει μια μελέτη για την καλύτερη αξιολόγηση της κατάστασης των αμυντικών βιομηχανιών στις χώρες της ΚΑΕ. Τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής, μαζί με άλλα σχετικά στοιχεία, θα χρησιμοποιηθούν ως βάση για περαιτέρω ανάλυση και προβληματισμό στα εξής θέματα :

- δυνατότητες της αμυντικής και βιομηχανικής βάσης των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και επιπτώσεις επί της ευρωπαϊκής βιομηχανίας.
- σκοπιμότητα και μέθοδοι προώθησης της βιομηχανικής συνεργασίας.

VI. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΕΩΣ
(περιληπτικά)

Τομέας	Δράση	Ημερομηνία
V.1 Ενδοκοινοτικές μεταφορές	Η Επιτροπή θα προτείνει απλοποιημένο καθεστώς εκχώρησης αδειών εκμετάλλευσης	1998
V.2 Καθεστώς ευρωπαϊκής επιχείρησης	Απόφαση του Συμβουλίου	1998
V.3 Κρατικές προμήθειες	Πρόταση κανόνων για προμήθειες του αμυντικού τομέα	1998-1999
V.4 ETA	Επιδίωξη συμπληρωματικότητας των εθνικών και ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων	1998-1999
V.5 Τυποποίηση	Περάτωση της μελέτης Εκπόνηση προγράμματος εργασιών για υιοθέτηση ενός ομοιόμορφου συστήματος προδιαγραφών σε εξοπλισμό άμυνας	Δεύτερο εξάμηνο 1998 Τέλη 1998
V.6 Τελωνειακοί Δασμοί	Η Επιτροπή προτείνει νομοθετικές πρωτοβουλίες για εναρμονισμό των δασμολογικών διευθετήσεων εντός της Κοινότητας. Αναθεώρηση και έγκριση πρότασης της Επιτροπής από το 1998 για τις πρόσκαιρες αναστολές εισαγωγικών δασμών	Τέλη 1998 Τέλη 1998
V.7 Καινοτομία, μεταφορά τεχνολογίας και MME	Συνέχιση των πρωτοβουλιών ενίσχυσης όπως: INTERPRISE, IBEX	Εν εξελίξει
V.8 Πολιτική ανταγωνισμού	Να ληφθούν υπόψη οι ιδιαιτερότητες της οιονεί αμυντικής βιομηχανίας κατά την αξιολόγηση του ανταγωνισμού	Εν εξελίξει
V.9 Εξαγωγές - Προϊόντα και τεχνολογίες διττής φύσεως - Συμβατικά όπλα	- Έκθεση περί της εφαρμογής του κανονισμού Dual-use (διττής φύσεως) - Λευκή Βίβλος - Πρόταση για την υιοθέτηση ενός κώδικα συμπεριφοράς	Πρώτο εξάμηνο 1998 Πρώτο εξάμηνο 1998 Σε συμφωνία με τη Λευκή Βίβλο
V.10 Διαρθρωτικά ταμεία	- Πρόταση για γενική μεταρρύθμιση της πολιτικής της συνοχής, σύμφωνα με την Ατζέντα 2000 - Διαπραγμάτευση των προτάσεων αυτών στο Συμβούλιο και στο Κοινοβούλιο καθώς και διαβούλευση άλλων κοινοτικών οργάνων και φορέων - Εφαρμογή του νέου κανονισμού/πλαισίου εργασιών	Πρώτο εξάμηνο 1998 Δεύτερο εξάμηνο 1998 Μεταξύ τέλους 1998 και αρχών 1999
V.11 Έμμεση φορολογία Άμεση φορολογία	Συνέχιση των συζητήσεων στο Συμβούλιο Πρόταση οδηγίας για τα επιτόκια και τα δικαιώματα εκχώρησης αδειών εκμετάλλευσης	Εν εξελίξει Αρχές 1998
V.12 Αρχές πρόσβασης στην αγορά	Θέμα που θα ανακινηθεί στα πλαίσια της Νέας Υπερατλαντικής Ατζέντας ή στο TABD, εάν το αποφασίσουν οι ευρωπαϊκές και αμερικανικές επιχειρήσεις, ή στην Νέα Υπερατλαντική Ατζέντα	Κατά τη διάρκεια 1998-1999
V.13 Προδιαγραφή επιδόσεων	Η Επιτροπή θα διαβουλευθεί με τη βιομηχανία και άλλους ενδιαφερόμενους κύκλους για μια άσκηση Προδιαγραφής Επιδόσεων σε ορισμένες αμυντικές βιομηχανίες	1998-2000
V.14 Διεύρυνση	Περάτωση της μελέτης Αξιολόγηση βιομηχανικών επιπτώσεων	Τέλη 1998 1998-2000

ISSN 0254-1483

COM(97) 583 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR

06 10 01 15

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-97-627-GR-C

ISBN 92-78-27692-8

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

L-2985 Λουξεμβούργο